

Συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προς τη Ρουμανική Προεδρία στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.)

Ιανουάριος-Ιούνιος 2019

Η Ρουμανία, κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), θα έχει την πρόκληση και την ευθύνη προώθησης των εργασιών για τις πολιτικές ασύλου της Ε.Ε., κατά την προεκλογική περίοδο των Ευρωεκλογών του Μαΐου του 2019. Ενώ θα πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη τόσο εντός της Ε.Ε. όσο και μέσω της δράσης της εκτός των συνόρων της, το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες (Π.Σ.Π.)¹ θα δώσει νέα ώθηση στην καλύτερη προστασία των προσφύγων, μέσω του ενισχυμένου καταμερισμού ευθυνών τόσο εντός της Ε.Ε. όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ρουμανία. Παιδιά πρόσφυγες τραγουδούν σε χωρωδίες διαπολιτισμικού χαρακτήρα

Στο πλαίσιο αυτό, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Υ.Α.) καλεί τη Ρουμανική Προεδρία να επικεντρωθεί στις ακόλουθες βασικές προτεραιότητες προστασίας κατά τη διάρκεια της θητείας της:

- Να συμβάλει στην υλοποίηση του Π.Σ.Π. από την Ε.Ε., τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της Ε.Ε.
- Να δραστηριοποιηθεί εκτός της Ε.Ε. με σκοπό την επέκταση της προστασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως ορίζεται στο Π.Σ.Π.
- Να υποστηρίξει την ανάπτυξη ενός δίκαιου, αποτελεσματικού και καλά διαχειριζόμενου συστήματος ασύλου της Ε.Ε.
- Να προωθήσει την ένταξη και πρόσβαση των προσφύγων σε ίσες ευκαιρίες, με σκοπό την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Οι προτεραιότητες αυτές αποτελούν τη βάση των πλήρων Συστάσεων της Υ.Α. προς τη Ρουμανική Προεδρία και θα πρέπει να διαβάζονται από κοινού με το έγγραφο της Υ.Α. με τίτλο «Προστατεύοντας καλύτερα τους πρόσφυγες στην Ε.Ε. και παγκοσμίως»², στο οποίο διατυπώνονται οι προτάσεις της Υ.Α. για τις πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης της Ε.Ε.

¹ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Μέρος ΙΙ, Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες, A / 73/12, Νέα Υόρκη, 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/excom/unhcrannual/5ba3a5d44/report-united-nations-high-commissioner-refugees-part-ii-global-compact.html>

² Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Προστατεύοντας καλύτερα τους πρόσφυγες στην Ε.Ε. και παγκοσμίως: Προτάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μέσω βελτιωμένης διαχείρισης, συνεργασίας και αλληλεγγύης, Δεκέμβριος 2016, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.refworld.org/docid/58385d4e4.html>

I. Μια Ε.Ε. που συμβάλλει στην υλοποίηση του Παγκόσμιου Συμφώνου για τους Πρόσφυγες

Το Π.Σ.Π. επιβεβαιώνει εκ νέου τις διεθνείς υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων³ και παγιώνει τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες και πολιτικές που καλύπτουν διεξοδικά την αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού, από την πρόληψή του έως την εξασφάλιση λύσεων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται πτυχές σχετικά με τις ασφαλείς και νόμιμες οδούς, την ένταξη, διασυνδέσεις μεταξύ της ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής χρηματοδότησης, καθώς και με την πολιτική στήριξη της ενσωμάτωσης του ζητήματος του αναγκαστικού εκτοπισμού στην εξωτερική δράση της Ε.Ε.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να διασφαλίσει ότι οι πτυχές του Π.Σ.Π. συζητούνται στις σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου, προκειμένου να απηχούν τις ποικίλες ευκαιρίες που συνδέονται με την υλοποίησή του, τόσο εντός όσο και εκτός της Ε.Ε.
- Συγκεκριμένα, η Ρουμανική Προεδρία να συγκαλέσει στα πρώτα στάδια της θητείας της, μια κοινή συνεδρίαση με τη Στρατηγική Επιτροπή για τη Μετανάστευση, τα Σύνορα και το Άσυλο (SCIFA) και την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για το Άσυλο και τη Μετανάστευση (HLWG), προκειμένου να συζητηθεί η εφαρμογή του Π.Σ.Π., τόσο εντός όσο και εκτός της Ε.Ε.

II. Μια Ε.Ε. που δραστηριοποιείται πέρα από τα σύνορά της

1. Συνεργασία με χώρες εκτός της Ε.Ε. με στόχο την επέκταση του χώρου προστασίας παγκοσμίως

Η Ρουμανική Προεδρία δήλωσε ότι είναι πρόθυμη να ενισχύσει την εξωτερική δράση της Ε.Ε., μεταξύ άλλων και στις γειτονικές της χώρες.⁴ Στο πνεύμα του Π.Σ.Π., αυτό πρέπει να γίνει με σκοπό την επέκταση του χώρου προστασίας παγκοσμίως. Αυτό θα περιλαμβάνει την προώθηση της ετοιμότητας, τη δημιουργία και την ενίσχυση των σχετικών θεσμών και διαδικασιών ασύλου, την πρόσβαση σε δικαιώματα και υπηρεσίες, την ένταξη στις κοινότητες υποδοχής, καθώς και τον εντοπισμό, την καταγραφή και την προστασία των ανιθαγενών. Ειδικότερα στα Δυτικά Βαλκάνια, η προενταξιακή διαδικασία παρέχει ευκαιρίες ώστε να εκτιμηθεί σε ποιο στάδιο βρίσκεται η περιοχή σε ό,τι αφορά την υλοποίηση βασικών μεταρρυθμίσεων και ώστε να γίνουν συστάσεις για την κάλυψη των κενών που απομένουν. Παρότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην ενίσχυση των συστημάτων ασύλου, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ανάπτυξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών ασύλου, την ενίσχυση της πρόσβασης στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις υπηρεσίες, τη διεύρυνση των ευκαιριών ένταξης, καθώς και την πρόληψη και αντιμετώπιση της ανιθαγένειας στην περιοχή.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Στο πλαίσιο της συνεργασίας της Ε.Ε. με χώρες εκτός Ε.Ε., η Ρουμανική Προεδρία να εστιάσει στην επέκταση του χώρου προστασίας παγκοσμίως.
- Η Ρουμανική Προεδρία να αναλάβει ηγετικό ρόλο στο πλαίσιο της Ομάδας Εργασίας για τη Διεύρυνση και τις χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην Ε.Ε., ώστε να διασφαλίσει ότι τα κριτήρια αναφοράς που συνδέονται με το άσυλο και την ανιθαγένεια πληρούνται αποτελεσματικά και εφαρμόζονται από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

³ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων, 28 Ιουλίου 1951, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, 189, σελ. 137, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/3be01b964.html>

⁴ Βλ. θέματα ενδιαφέροντος, Προετοιμασία της Ρουμανικής Προεδρίας στην Ε.Ε., διατίθεται στη διεύθυνση: www.romania2019.eu/en/topics-of-interest/

2. Διευρύνοντας την επανεγκατάσταση και τις συμπληρωματικές οδούς υποδοχής

Με τη μείωση του αριθμού διαθέσιμων θέσεων επανεγκατάστασης παγκοσμίως και τις συνεχώς υψηλές ανάγκες επανεγκατάστασης, τα κράτη μέλη της Ε.Ε. μπορούν να επιδείξουν παγκόσμια αλληλεγγύη αυξάνοντας τις νόμιμες οδούς υποδοχής για τους πρόσφυγες, παράλληλα με τη συνεχή υποχρέωσή τους να υποδέχονται τους αιτούντες άσυλο που αυθορμήτως καταφθάνουν στην Ε.Ε. Με αυτόν τον τρόπο θα συμβάλει επίσης στην υπονόμηση του επιχειρηματικού μοντέλου των δικτύων διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων. Στο πλαίσιο αυτό και με την υιοθέτηση του Π.Σ.Π., η Υ.Α. και οι εταίροι της εργάζονται για τη χάραξη μιας τριετούς στρατηγικής⁵ παγκοσμίως επιπέδου, με σκοπό την αύξηση των ευκαιριών επανεγκατάστασης και συμπληρωματικών οδών υποδοχής, ακόμη και σε χώρες που επί του παρόντος δε διαθέτουν τέτοιου είδους προγράμματα. Μεταξύ των θετικών εξελίξεων για περαιτέρω ανάπτυξη περιλαμβάνεται η δέσμευση 20 κρατών μελών της Ε.Ε. για επανεγκατάσταση άνω των 50.000 προσφύγων έως τον Οκτώβριο του 2019, η πρόταση θέσπισης ενός Κανονισμού-Πλαισίου της Ένωσης για την Επανεγκατάσταση, καθώς και η εκδήλωση ενδιαφέροντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) για χορηγίες σε κοινοτικό επίπεδο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη της Ε.Ε. πρέπει να εξετάσουν τους φραγμούς που παρεμποδίζουν την οικογενειακή επανένωση, για να αποφευχθεί ο μακροχρόνιος χωρισμός οικογενειών, οι μειωμένες προοπτικές ένταξης, καθώς και οι παράτυπες περαιτέρω μετακινήσεις.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, η Ρουμανική Προεδρία να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της Ε.Ε. να εφαρμόσουν πλήρως τις δεσμεύσεις τους για την επανεγκατάσταση 50.000 προσφύγων έως τον Οκτώβριο του 2019.
- Στον Κανονισμό-Πλαίσιο της Ένωσης για την Επανεγκατάσταση, η επανεγκατάσταση να είναι εργαλείο για την παροχή προστασίας με βάση την ευαλωτότητα του πρόσφυγα, σύμφωνα με τις καθορισμένες κατηγορίες υπαγωγής⁶ σε καθεστώς επανεγκατάστασης της Υ.Α., το οποίο ανταποκρίνεται στις παγκόσμιες ανάγκες επανεγκατάστασης⁷ με ισορροπημένο τρόπο.
- Η Ρουμανική Προεδρία να διοργανώσει μια συνάντηση με την SCIFA για την ανάπτυξη συμπληρωματικών οδών υποδοχής στα κράτη μέλη της Ε.Ε., όπως είναι τα προγράμματα χορηγιών και τα προγράμματα υποτροφιών φοίτησης, καθώς και μέτρων για τη βελτίωση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης.
- Η Ρουμανική Προεδρία να στηρίζει την ανάπτυξη της τριετούς στρατηγικής για την επανεγκατάσταση και για συμπληρωματικές οδούς υποδοχής, όπως προβλέπεται στο σχέδιο του Π.Σ.Π.

3. Δίνοντας έμφαση στην κατάσταση των εσωτερικά εκτοπισμένων

40 εκατομμύρια άνθρωποι, η πλειοψηφία των ατόμων που έχουν εκτοπιστεί με βίαιο τρόπο παγκοσμίως, είναι εσωτερικά εκτοπισμένοι. Διαφεύγουν λόγω του πολέμου, των συγκρούσεων

⁵Βλ. Παράγραφο 91 του Π.Σ.Π.

⁶Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Εγχειρίδιο επανεγκατάστασης από την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), κεφάλαιο έξι, Κατηγορίες υποβολής επανεγκατάστασης από την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες*, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/3d464e842.pdf>.

⁷Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Προβλεπόμενες παγκόσμιες ανάγκες επανεγκατάστασης 2019*, 25-26 Ιουνίου 2018, διατίθενται στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/5b28a7df4.pdf>

και της βίας και εκτοπίζονται εντός των συνόρων της χώρας τους. Τόσο με την 20^η επέτειο έκδοσης των Κατευθυντήριων Αρχών του ΟΗΕ για τον Εσωτερικό Εκτοπισμό⁸ όσο και με την υιοθέτηση του Σχεδίου Δράσης GP20⁹, καθώς και με τη 10^η επέτειο από την υπογραφή της Σύμβασης της Αφρικανικής Ένωσης για την Προστασία και τη Βοήθεια των Εσωτερικά Εκτοπισμένων Ατόμων στην Αφρική (Σύμβαση της Καμπάλα)¹⁰ το 2019, θα δοθούν ευκαιρίες για την ενίσχυση των υφιστάμενων πολιτικών και μέσων της Ε.Ε. Αυτές οι ευκαιρίες θα δώσουν τη δυνατότητα στα κράτη να εκπληρώσουν την πρωταρχική τους υποχρέωση να αποτρέπουν τον εσωτερικό εκτοπισμό, καθώς και να ανταποκριθούν στις ανάγκες των εκτοπισμένων ανθρώπων και να επιλύσουν τα αίτια του εκτοπισμού. Η Ρουμανική Προεδρία θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην αξιοποίηση των ευκαιριών αυτών.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να δώσει προτεραιότητα στην αποτροπή και αντιμετώπιση του εσωτερικού εκτοπισμού στις σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου. Αυτό αφορά κυρίως την Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (COHOM), την Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου για την Ανθρωπιστική και Επισιτιστική Βοήθεια (COHAFA) καθώς και την Ομάδα εργασίας του Συμβουλίου «Συνεργασία για την ανάπτυξη» (CODEV).

III. Μια Ε.Ε. που εξασφαλίζει την πρόσβαση σε ένα δίκαιο, αποτελεσματικό και καλά διαχειριζόμενο σύστημα προστασίας

1. Ενίσχυση του καταμερισμού ευθυνών και της αλληλεγγύης

Ο καθορισμός των ευθυνών για την παροχή προστασίας δεν μπορεί να συνεχίσει να στηρίζεται αποκλειστικά στα γεωγραφικά κριτήρια. Παραμένει καθοριστικής σημασίας η καθιέρωση πρακτικών και αξιόπιστων ρυθμίσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., για τον επιμερισμό των ευθυνών για την αποβίβαση και τη διαχείριση των ανθρώπων που διασώζονται στη θάλασσα. Ο Δ.Ο.Μ. και η Υ.Α. υπέβαλαν κοινή πρόταση¹¹ για να στηρίξουν την ανάπτυξη τέτοιου είδους ρυθμίσεων, στις οποίες τα κράτη μέλη της Ε.Ε. θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν δυσανάλογο αριθμό αφίξεων πρέπει να υποστηριχθούν από ειδικούς μηχανισμούς αλληλεγγύης εντός της Ε.Ε. Η αναθεώρηση του Κανονισμού του Δουβλίνου, ώστε να περιλαμβάνει έναν μηχανισμό μετεγκατάστασης που θα συμπληρώνεται από την ταχεία έκδοση αποφάσεων ασύλου, καθώς και τη στήριξη της ένταξης των δικαιούχων προστασίας με σκοπό τη μείωση των περαιτέρω μετακινήσεων, θα ήταν ο πιο βιώσιμος και αποτελεσματικός τρόπος επιμερισμού ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. Ωστόσο, έως ότου διασφαλιστούν οι διαρθρωτικές αλλαγές μέσω της αναθεώρησης του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (Κ.Ε.Σ.Α./CEAS), τα υφιστάμενα πλαίσια πρέπει να ενισχυθούν και να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση του καταμερισμού των ευθυνών και της αλληλεγγύης εντός της Ε.Ε.

⁸ Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες Αρχές του ΟΗΕ για τον Εσωτερικό Εκτοπισμό, 22 Ιουλίου 1998, ADM 1.1, PRL 12.1, PR00 / 98/109, διατίθενται στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/3c3da07f7.html>.

⁹ Σχέδιο Δράσης GP20, 23 Μαΐου 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: http://globalprotectioncluster.org/_assets/files/20180523-gp20-plan-of-action-final.pdf

¹⁰ Αφρικανική Ένωση, Σύμβαση της Αφρικανικής Ένωσης για την προστασία και τη συνδρομή των εσωτερικά εκτοπισμένων στην Αφρική ("Σύμβαση της Καμπάλα"), 23 Οκτωβρίου 2009 διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/4ae572d82.html>.

¹¹ Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης και Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Πρόταση για μια περιφερειακή συμφωνία συνεργασίας που εξασφαλίζει την πρόβλεψη των αποβιβάσεων και τη μεταγενέστερη διαχείριση των ατόμων που διασώζονται στη θάλασσα, Ιούλιος 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/5b35e60f4>

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να συνεχίσει να ενισχύει τις προσπάθειες για τη δημιουργία μηχανισμών επεξεργασίας και πρόβλεψης των αποβιβάσεων στην περιοχή της Κεντρικής Μεσογείου, σύμφωνα με την κοινή πρόταση του Δ.Ο.Μ. και της Υ.Α.
- Η Ρουμανική Προεδρία να συνεχίσει να προάγει τις προσπάθειες για τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού αλληλεγγύης για τη στήριξη των κρατών μελών της Ε.Ε. που λαμβάνουν δυσανάλογο αριθμό αιτήσεων ασύλου και συγκεκριμένα έναν μηχανισμό μετεγκατάστασης στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Κανονισμού του Δουβλίνου.

Μέχρι να τεθεί σε ισχύ ένας τέτοιος μηχανισμός, η Ρουμανική Προεδρία να ενθαρρύνει τις ad hoc ρυθμίσεις για την προώθηση του επιμερισμού ευθυνών, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία και το πλαίσιο της Ε.Ε. Αυτό θα περιλάμβανε τη δυνατότητα μετεγκατάστασης σε οικειοθελή βάση¹² και τη χρήση της διακριτικής ευχέρειας σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό του Δουβλίνου.

2. Διασφαλίζοντας τη διαχείριση των συνόρων με γνώμονα την προστασία

Η διαχείριση των συνόρων θα αποτελέσει μία από τις προτεραιότητες της Ρουμανικής Προεδρίας, ιδίως διότι κατά τη διάρκεια της θητείας της θα προωθήσει τη μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (EBCG). Η διαχείριση των συνόρων συνιστά σημαντικό και εύλογο σκέλος των πολιτικών για τη μετανάστευση και την ασφάλεια. Ωστόσο, τα κράτη μέλη της Ε.Ε. έχουν υποχρέωση βάσει της διεθνούς και ευρωπαϊκής νομοθεσίας να παρέχουν έγκαιρη πρόσβαση στο έδαφός τους σε άτομα που ζητούν διεθνή προστασία, καθώς και να εντοπίζουν και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η τροποποιημένη EBCG να διασφαλίζει σε όσους αναζητούν διεθνή προστασία την αποτελεσματική πρόσβαση στο έδαφος και στις διαδικασίες ασύλου, καθώς και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- Η διαχείριση των συνόρων να βασίζεται σε σαφείς μηχανισμούς παρακολούθησης και ανάληψης ευθυνών, ώστε να αντιμετωπίζονται πιθανές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

3. Προσδιορίζοντας με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο τις ανάγκες προστασίας εντός της Ε.Ε.

Τους τελευταίους μήνες, έχουν προχωρήσει προτάσεις που αποσκοπούν στον περιορισμό της πρόσβασης στο άσυλο εντός της Ε.Ε. και στην εξωτερική της διαδικασίας ασύλου σε χώρες εκτός αυτής, μέσω υποχρεωτικών διαδικασιών παραδεκτού και διαδικασιών συνόρων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ε.Ε. υποδέχεται μια συγκριτικά μικρή αναλογία των αιτούντων άσυλο παγκοσμίως, τα κράτη μέλη της Ε.Ε. πρέπει να επικεντρωθούν στην ανάπτυξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών για την επί της ουσίας εξέταση των αιτήσεων ασύλου στο έδαφός τους, σύμφωνα με το δικαίωμα στο άσυλο όπως αυτό κατοχυρώνεται από το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Οι διαδικασίες αυτές θα παρέχουν γρήγορα διεθνή προστασία σε όσους τη χρειάζονται, θα διευκολύνουν την επιστροφή για όσους δεν τη χρειάζονται, ενώ θα συμβάλλουν στη μείωση των παράτυπων περαιτέρω μετακινήσεων. Το παραπάνω θα

¹² Όπως καλείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη διαχείριση της μετανάστευσης σε όλες τις πτυχές της: Πρόσδος στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ατζέντας για τη μετανάστευση, COM (2018) 798 τελικό, Βρυξέλλες, 4 Δεκεμβρίου 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20181204_com-2018-798-communication_en.pdf.

συμβαδίζει και με τη δέσμευση των κρατών μελών της Ε.Ε. για καταμερισμό ευθυνών σε παγκόσμιο επίπεδο στο πλαίσιο του Π.Σ.Π., ενώ θα αποτελεί υπόδειγμα για τα κράτη που αναπτύσσουν τα δικά τους συστήματα ασύλου. Οι διαδικασίες πρέπει να περιλαμβάνουν τις αναγκαίες εγγυήσεις και να διασφαλίζουν πλήρως τη δικαστική εποπτεία. Πρέπει ακόμη να προβλέπουν επαρκείς ρυθμίσεις για τα άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Επίσης, οι υπηρεσίες της Ε.Ε. διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη στήριξη των κρατών μελών της Ε.Ε. για την υλοποίηση των διαδικασιών αυτών. Η κράτηση των αιτούντων άσυλο θα πρέπει να αποτελεί εξαιρετικό μέτρο και όχι συνήθη πρακτική.¹³ Τέλος, η Υ.Α. υπενθυμίζει την άποψή της ότι τα παιδιά δε θα πρέπει να κρατούνται για σκοπούς που σχετίζονται με τη μετανάστευση, ανεξαρτήτως του νομικού ή μεταναστευτικού καθεστώτος των ιδίων ή των γονέων τους, καθώς αυτό δεν είναι προς το βέλτιστο συμφέρον τους.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Να δοθεί έμφαση στην περαιτέρω ανάπτυξη δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών εντός της Ε.Ε., ώστε να προσδιορίζεται άμεσα ποιος χρήζει διεθνούς προστασίας και ποιος όχι. Στο πλαίσιο αυτό, οι προτάσεις της Υ.Α. σχετικά με τις ταχείες και απλουστευμένες διαδικασίες μπορούν να είναι χρήσιμες.¹⁴
- Ειδικότερα, ο Κανονισμός για τις Διαδικασίες Ασύλου, η αναθεώρηση του Κανονισμού του Δουβλίνου και της Οδηγίας για τις Επιστροφές να διασφαλίζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα, τις οικονομικές εγγυήσεις και την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου της προσφυγής.
- Να δίνεται στο νόμο και στην πράξη εντός της Ε.Ε., η δέουσα προσοχή στην προστασία των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.
- Η Ρουμανική Προεδρία να συνδιοργανώσει με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης (EMN) μια συνάντηση για την εξεύρεση εναλλακτικών μέτρων στην κράτηση και, όσον αφορά στα παιδιά, την παροχή προσβάσιμων και κατάλληλων πρακτικών μέριμνας.
- Η μεταρρύθμιση της EBCG και του Οργανισμού της Ε.Ε. για το Άσυλο (EUAA) να στηρίζουν το δικαίωμα ασύλου μέσω της πρόσβασης στο έδαφος της Ε.Ε. και να υποστηρίξουν την εφαρμογή δίκαιων και αποτελεσματικών διαδικασιών.

4. Προωθώντας ένα άρτιο και αποτελεσματικό σύστημα επιστροφών που στηρίζεται στο σεβασμό των δικαιωμάτων

Η Ρουμανική Προεδρία προτίθεται, κατά τη διάρκεια της θητείας της, να προχωρήσει περαιτέρω την αναθεώρηση της Οδηγίας για τις Επιστροφές. Η διατήρηση της ακεραιότητας του χώρου ασύλου της Ε.Ε. εξαρτάται σημαντικά από ένα λειτουργικό σύστημα επιστροφών. Οι επιστροφές πραγματοποιούνται μόνο κατόπιν τελεσίδικης αρνητικής απόφασης ασύλου, η οποία εκδόθηκε μετά από μια δίκαιη διαδικασία και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αρχή της μη επαναπροώθησης, τις ανθρωπιστικές πτυχές, καθώς και εκείνες που σχετίζονται με την ανιθαγένεια. Επίσης, παραμένει ουσιώδες να διασφαλίζεται ότι τα άτομα που διαπιστώνεται ότι δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας έχουν την ευκαιρία να επωφεληθούν από βοήθεια για οικειοθελή επιστροφή.

¹³ Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Πέρα από την Κράτηση: Μια Παγκόσμια Στρατηγική για την στήριξη των αρχών για την εξάλειψη της κράτησης των αιτούντων άσυλο και προσφύγων, 2014-2019, Ιούνιος 2014, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.unhcr.org/53aa929f6>*

¹⁴ Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Έκθεση της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τις Δίκαιες, Ταχείες και Απλουστευμένες Διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 25 Ιουλίου 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.refworld.org/docid/5b589eef4.html>*

Η Υ.Α. συνιστά:

- Την αναθεώρηση της Οδηγίας για τις Επιστροφές, με σκοπό τη δημιουργία ενός άρτιου και αποτελεσματικού συστήματος επιστροφών που στηρίζεται στο σεβασμό των δικαιωμάτων.

IV. Μια Ε.Ε. που προωθεί την ένταξη

Δίνοντας έμφαση στην κοινωνική συνοχή και τις ίσες ευκαιρίες¹⁵, η Ρουμανική Προεδρία μπορεί να προωθήσει βιώσιμες λύσεις για την ένταξη σε τοπικό επίπεδο, το οποίο αποτελεί έναν από τους στόχους του Π.Σ.Π. Η ένταξη απαιτεί κατάλληλες επενδύσεις σε χρόνο και πόρους από τα κράτη, τις τοπικές αρχές, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών, οι οποίοι διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην υποστήριξη της ένταξης, επιπρόσθετα με τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι πρόσφυγες για να διευκολύνουν την ένταξή τους. Επιπλέον, ο σκοπός της Ρουμανικής Προεδρίας να επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση της αυξανόμενης μισαλλοδοξίας και της ξενοφοβίας, είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να συνδιοργανώσει με το EMN και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Ένταξη (EIN) μια εκδήλωση για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για πιο ολοκληρωμένα και βιώσιμα προγράμματα ένταξης. Εκτός από τους εκπροσώπους των κοινοτήτων υποδοχής, θα μπορούσαν να προσκληθούν πρόσφυγες, καθώς και οργανώσεις προσφύγων, για να καταθέσουν τις δικές τους εμπειρίες.
- Να εξασφαλιστεί η διάθεση επαρκούς χρηματοδότησης για την ένταξη από τους σχετικούς πόρους του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (MFF), όπως είναι το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης (AMF), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ERDF) και το Ταμείο Συνοχής.
- Η Ρουμανική Προεδρία να συνδιοργανώσει μια συνάντηση με την Ομάδα Υψηλού Επιπέδου της Ε.Ε. για την Καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και άλλων μορφών μισαλλοδοξίας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην κατάσταση των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων.

V. Μια Ε.Ε. που παρέχει επαρκή χρηματοδότηση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού και την κάλυψη των αναγκών προστασίας

Η Ρουμανική Προεδρία θα συμμετάσχει στα πρώτα στάδια των διαπραγματεύσεων του επόμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (MFF). Στο πλαίσιο αυτό, η προσέγγιση που αναφέρεται στο σύνολο της κοινωνίας, ο καταμερισμός των ευθυνών και η αλληλεγγύη που προβλέπονται στο Π.Σ.Π. πρέπει να απηχούνται ξεκάθαρα στις προτεραιότητες και το πλαίσιο εφαρμογής του MFF. Αυτό, σε παγκόσμιο επίπεδο, περιλαμβάνει την παροχή πρόσθετης ανθρωπιστικής χρηματοδότησης για την κάλυψη των αυξανόμενων παγκόσμιων αναγκών και την εξασφάλιση ειδικών αναπτυξιακών πόρων επιπλέον των τακτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Εντός της Ε.Ε., αυτό περιλαμβάνει την επένδυση σε δίκαια και αποτελεσματικά συστήματα προστασίας.

¹⁵ Βλ. θέματα ενδιαφέροντος, Προετοιμασία της Ρουμανικής Προεδρίας στην Ε.Ε., διατίθεται στη διεύθυνση: www.romania2019.eu/en/topics-of-interest/

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να αυξήσει την ευαισθητοποίηση στο πλαίσιο των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου όσον αφορά την ανάγκη ειδικής, ευέλικτης και πρόσθετης χρηματοδότησης στο πλαίσιο του MFF, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του αναγκαστικού εκτοπισμού και των αναγκών προστασίας, τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ε.Ε. Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν καλό να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις της Υ.Α. για το επόμενο MFF.¹⁶
- Ειδικότερα, το επόμενο MFF να βασίζεται στην αξιολόγηση των αναγκών και να καταστήσει υποχρεωτική την εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης, με στόχο την προώθηση των διαβουλεύσεων μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

VI. Μια Ε.Ε. που αντιμετωπίζει την ανιθαγένεια

Παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη μέλη της Ε.Ε. είναι συμβαλλόμενα μέρη στις Συμβάσεις για την Ανιθαγένεια¹⁷, ελάχιστα από αυτά παρέχουν επαρκείς και τυπικούς μηχανισμούς εντοπισμού και προστασίας των ανιθαγενών που βρίσκονται στο έδαφός τους και αποτρέπουν επαρκώς την ανιθαγένεια κατά τη γέννηση. Η ανιθαγένεια εξακολουθεί να αποτελεί βασική πολιτική, ανθρωπιστική και αναπτυξιακή πρόκληση στις χώρες εκτός Ε.Ε. Τον Οκτώβριο του 2019, η Υ.Α. θα συγκαλέσει μια παγκόσμια Εκδήλωση Υψηλού Επιπέδου για την Ανιθαγένεια, στο πλαίσιο της δεκαετούς εκστρατείας #IBelong (Ανήκω) για την Εξάλειψη της Ανιθαγένειας, με σκοπό την αξιολόγηση των ως σήμερα επιτευγμάτων, την παρουσίαση καλών πρακτικών και την παρότρυνση κρατών και άλλων φορέων, μεταξύ των οποίων και περιφερειακών φορέων, να προβούν σε δεσμεύσεις προκειμένου να αναλάβουν δράση για την αντιμετώπιση της ανιθαγένειας μέσα στα υπόλοιπα πέντε έτη της εκστρατείας. Η Ρουμανική Προεδρία θα διαδραματίσει βασικό ρόλο στο να διευκολύνει την εκτίμηση της προόδου που έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής από τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ε.Ε., καθώς και να καθορίσει μια μελλοντική πορεία.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Τα κράτη μέλη της Ε.Ε. να εκφράσουν τη δέσμευσή τους, εν όψει της Εκδήλωσης Υψηλού Επιπέδου του 2019 για την Ανιθαγένεια, μεταξύ άλλων, στο να προσχωρήσουν στις Συμβάσεις για την Ανιθαγένεια του 1954 και του 1961, όπως είχαν αρχικά δεσμευθεί το 2012¹⁸, καθώς και να θεσπίσουν διαδικασίες εντοπισμού και προστασίας και να καθιερώσουν ασφαλιστικές δικλείδες ενάντια στην ανιθαγένεια κατά τη γέννηση.
- Η Ρουμανική Προεδρία να επιδείξει ηγετικό ρόλο και να επιστήσει την προσοχή της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (COHOM), της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου «Συνεργασία για την ανάπτυξη» (CODEV) και της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου για την Ανθρωπιστική και Επισιτιστική Βοήθεια (COHAFA) στο ζήτημα της ανιθαγένειας, με σκοπό να στηρίξουν τις προσπάθειες για την εξάλειψή της σε παγκόσμιο επίπεδο.

¹⁶ Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, EU Multiannual Financial Framework 2021-2027: Addressing forced displacement effectively, Απρίλιος 2018, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/publications/euroseries/5ad7602c4/unhcr-recommendations-european-union-eu-multiannual-financial-framework>

¹⁷ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Σύμβαση για το Καθεστώς των Ανιθαγενών, 28 Σεπτεμβρίου 1954, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τομ. 360, σελ. 117, διατίθεται στη διεύθυνση: <http://www.refworld.org/docid/3ae6b3840.html> και Σύμβαση για την εξάλειψη της Ανιθαγένειας, 30 Αυγούστου 1961, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τομ. 989, σελ. 175, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.refworld.org/docid/3_ae6b39620.html.

¹⁸ Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Ηνωμένα Έθνη, ρηματική διακοίνωση σχετικά με το έντυπο καταγραφής δέσμευσης, επί ευκαιρία της Συνάντησης Υψηλού Επιπέδου για το κράτος δικαίου, παράγραφος 4 σχετικά με τις δεσμεύσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την προσχώρηση σε δύο Συμβάσεις για την Ανιθαγένεια, 19 Σεπτεμβρίου 2012, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.un.org/ruleoflaw/files/Pledges%20by%20the%20European%20Union.pdf>.

VII. Μια Ε.Ε. σε ετοιμότητα

Τα μεταβαλλόμενα μοτίβα εκτοπισμού και μετανάστευσης των τελευταίων ετών ανέδειξαν την ανάγκη να βελτιωθεί η ετοιμότητα της Ε.Ε. Το Π.Σ.Π. παροτρύνει περαιτέρω τη Ρουμανική Προεδρία να εξετάσει το ζήτημα αυτό εκτενέστερα. Αξιοποιώντας τις αυξημένες προσπάθειες της ΕΒCG για παρακολούθηση και πρόληψη κρίσεων, τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες που εξέδωσε η ΕΑΣΟ, και τις ομάδες υποστήριξης για το άσυλο που προβλέπονται στον Κανονισμό ΕΥΑΑ, καθώς και αντλώντας διδάγματα από σχετικές εμπειρίες άλλων φορέων, συμπεριλαμβανομένης της Υ.Α., τα κράτη μέλη της Ε.Ε. θα είναι καλύτερα προετοιμασμένα σε περίπτωση μελλοντικής αύξησης των αφίξεων.

Η Υ.Α. συνιστά:

- Η Ρουμανική Προεδρία να διασφαλίσει τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα συγκαλώντας συνεδριάσεις των σχετικών συνθέσεων του Συμβουλίου με τη συμμετοχή όλων των φορέων που εμπλέκονται στις διάφορες πτυχές της ετοιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών υπηρεσιών της Ε.Ε. και της Υ.Α.

Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Δεκέμβριος 2018